

Uitvoeringsagenda Toegankelijkheid 2026-2029

Niets

over

ons,

zonder

ons.

**VN-verdrag
Handicap**

Uitvoeringsagenda Toegankelijkheid 2026–2029

‘Niets over ons zonder ons’

Dit is de uitvoeringsagenda van het beleidskader Diversiteit en Inclusie ‘Victorie danken wij aan mensen 2025–2029’ van de gemeente Alkmaar.

Deze uitvoeringsagenda werkt de ontwikkellijn ‘Toegankelijkheid – VN-verdrag Handicap’ verder uit en draagt bij aan de ambitie voor een gelijkwaardig en rechtvaardig Alkmaar.

Voorwoord

In Alkmaar moet iedereen mee kunnen doen. Of je nu jong of oud bent, een beperking hebt, tijdelijk kwetsbaar bent of niet. Wij willen een gemeente zijn waar iedereen zich welkom voelt en zelfstandig zijn weg kan vinden.

Gastvrijheid is daarbij ons vertrekpunt. Gastvrij zijn betekent dat je rekening houdt met elkaar. Dat je zorgt dat iedereen binnen kan komen, geholpen wordt en zich gezien voelt. Toegankelijkheid is daarmee een belangrijke vorm van gastvrijheid.

Wanneer gebouwen, dienstverlening of informatie niet (voldoende) toegankelijk zijn, sluiten we mensen buiten. Dat past niet bij Alkmaar. Wij vinden het belangrijk dat iedereen gelijke kansen heeft om te wonen, werken, leren en mee te doen.

Met deze uitvoeringsagenda laten we zien dat toegankelijkheid voor ons geen extraatje is, maar een vanzelfsprekend onderdeel van gastvrij beleid. We nemen toegankelijkheid mee in wat we doen en hoe we werken. Dat vraagt aandacht voor de fysieke omgeving, voor digitale dienstverlening én voor hoe we met elkaar omgaan.

Dit doen we niet alleen. Samen met inwoners, ervaringsdeskundigen, ondernemers en organisaties zetten we stappen vooruit. Daarbij hanteren we het uitgangspunt: *niets over ons, zonder ons*.

Ik nodig iedereen uit om mee te werken aan een toegankelijk en gastvrij Alkmaar. Een gemeente waarin iedereen zich welkom voelt en volwaardig kan deelnemen.

Robert te Beest,
Wethouder WMO-maatwerkvoorzieningen en toegankelijkheid

A portrait of Robert te Beest, a middle-aged man with short, wavy brown hair and glasses. He is smiling and wearing a dark blue suit jacket, a white shirt, and a blue patterned tie. A small red flower is pinned to his jacket. The background is a blurred outdoor scene with green foliage and a body of water. A semi-transparent orange-red rectangle is positioned in the top right corner, containing the text.

Robert te Beest

Wethouder Wet
Maatschappelijke
Ondersteuning

INHOUD

Actiepunten & Planning

12

Toegankelijk verbouwen

24

Openbare ruimte: een (gast)vrije gemeente

16

28

20

De basis op orde

32

Zichtbaarheid en bewustwording

	Voorwoord	4
	Inleiding	8
	Leeswijzer	10
	Overzicht actiepunten & planning	12
	Niets over ons zonder ons	16
	De basis op orde	20
	Toegankelijk (ver)bouwen	24
	Openbare ruimte: een (gast)vrije gemeente	28
	Zichtbaarheid en bewustwording	32
	Monitoring	36
	Borging, financiën en evaluatie	38
	Waarom is Toegankelijkheid belangrijk	40
	Onze rol & aanpak: De Alkmaar manier	42
	Beleidskader diversiteit & inclusie 2025 - 2029	43

Inleiding

De gemeente Alkmaar werkt stap voor stap aan betere toegankelijkheid. In deze uitvoeringsagenda staat wat we de komende jaren doen om toegankelijkheid structureel te verbeteren.

Toegankelijkheid helpt mensen om zelfstandig, veilig en gelijkwaardig mee te doen in het dagelijks leven. Dit past bij het VN verdrag Handicap. Nederland heeft dit verdrag in 2016 ondertekend. In het verdrag staat dat mensen met een beperking dezelfde rechten hebben als iedereen. Ook staat erin dat overheden drempels moeten wegnemen.

Die drempels kunnen zitten in gebouwen, in dienstverlening of in communicatie. Als ze blijven bestaan, kan niet iedereen meedoen. Dat willen we voorkomen.

We zien dat toegankelijkheid nog niet overal goed geregeld is. Ook in Alkmaar zijn we op sommige onderdelen nog in ontwikkeling. Tegelijk gaat er al veel goed. Deze agenda laat daarom zien wat er al is én waar we verder aan werken.

Deze agenda legt een stevige basis. We maken duidelijke afspraken, werken samen met ervaringsdeskundigen en verbeteren onze manier van werken. Zo versterken we wat we al doen en zorgen we dat dit een blijvend onderdeel wordt van ons werk.

Tegelijk voeren we in deze periode ook verbeteracties uit. Zo zetten we nu al stappen richting een gemeente die steeds toegankelijker wordt en voor iedereen gastvrijer.

Deze uitvoeringsagenda is tot stand gekomen in gesprek met inwoners en partners. We hebben input opgehaald bij de Wmo-raad en het Jongerenplatform Regio Alkmaar (JPRA), gesproken met ervaringsdeskundigen en signalen uit netwerken en initiatieven meegenomen. Daarnaast is de agenda intern afgestemd. Zo is de agenda gebaseerd op praktijkervaring en bouwen we stap voor stap aan een toegankelijker Alkmaar, waar iedereen zich welkom voelt en kan meedoen.

Leeswijzer

Deze uitvoeringsagenda is opgebouwd rond **vijf kernthema's**. Samen vormen deze thema's het beleid en de acties voor toegankelijkheid in Alkmaar.

1. **Niets over ons, zonder ons**
Betrokkenheid van inwoners met een beperking (ervaringsdeskundigen) en adviesorganen bij beleid en uitvoering.
2. **De basis op orde**
Toegankelijkheid structureel borgen in beleid, dienstverlening en interne kennis en samenwerking.
3. **Toegankelijk (ver)bouwen**
Aandacht voor toegankelijk bouwen en verbouwen, met toetsing aan landelijke normen, gebiedsontwikkeling en gemeentelijk vastgoed.
4. **Openbare ruimte: een (gast)vrije gemeente**
Toegankelijkheid bij vergunningen, evenementen, cultuur, sport, openbare toiletten en verkiezingen.
5. **Zichtbaarheid en bewustwording**
Communicatie, campagnes en het vergroten van kennis en transparantie.

Bij elk thema geven we aan **wat er al is** en **waar we de komende periode verder aan werken**. Deze uitvoeringsagenda loopt tot en met 2029. In 2028 evalueren we de voortgang. Daarna maken we een nieuwe uitvoeringsagenda.

Na de thematische uitwerking volgt een toelichting op:

- de wettelijke kaders,
- wat we verstaan onder toegankelijkheid,
- de gevolgen van ontoegankelijkheid,
- en de rol van de gemeente Alkmaar.

Overzicht actiepunten & planning

Kernthema 1: Niets over ons zonder ons					
Nr	Actiepunten	Wat we doen en blijven doen	Start in 2026	Start in 2027	Start in 2028
1	We verbinden en bouwen aan het bestaande netwerk We maken contact met bestaande netwerken en initiatieven en houden dit actief bij.	✓			
2	We blijven advies vragen aan de Wmo-raad en JPRA We stimuleren het structureel betrekken van de Wmo-raad en JPRA bij beleid en uitvoering.	✓			
3	We betrekken ervaringsdeskundigen bij plannen We zetten ervaringsdeskundigen in om plannen te toetsen en te verbeteren.		✓		
4	We brengen toegankelijkheidsproblemen in kaart We gebruiken de zelfscan VN verdrag (Ervaring) als hulpmiddel.			✓	
5	We organiseren randvoorwaarden voor participatie We richten een participatietraject in met duidelijke kaders, processen en afspraken.			✓	
6	We bouwen aan een expertisenetwerk toegankelijkheid We breiden het netwerk uit, geven richting en begeleiden bij de start.			✓	

Kernthema 2: De basis op orde

Nr	Actiepunten	Wat we doen en blijven doen	Start in 2026	Start in 2027	Start in 2028
7	We brengen digitale toegankelijkheid op orde Het Online Team werkt toe naar 100% digitale toegankelijkheid van websites en apps.	✓			
8	We zorgen voor toegankelijke dienstverlening PDV biedt hulp bij digitale overheid; D&I verzorgt training en rolt HDS verder uit.	✓			
9	We voeren een nulmeting uit We gebruiken zelfscans VN verdrag Ambitie, Beleid en Organisatie als vertrekpunt voor borging.			✓	
10	We versterken interne kennisdeling We zetten een SharePointpagina Toegankelijkheid op met praktische informatie voor intern gebruik.			✓	
11	We brengen de toegankelijkheid van Stadhuis en Stads Kantoor in beeld We voeren schouwen uit om verbeterpunten te bepalen.		✓		
12	We bouwen integrale samenwerking verder uit We zorgen dat de uitvoeringsagenda intern breed bekend en gedragen wordt, en maken resultatenafspraken.			✓	
13	We werken samen aan toegankelijke vergunningsoplossingen We stemmen af met plantoetsers en de afdeling Vergunningen.				✓
14	We onderzoeken de toegankelijkheid van raads- en commissievergaderingen Dit onderzoek moet bepalen wat verbeterd kan en/of moet worden.				✓

Kernthema 3: Toegankelijk (ver)bouwen

Nr	Actiepunten	Wat we doen en blijven doen	Start in 2026	Start in 2027	Start in 2028
15	We passen het Besluit Bouwwerken Leefomgeving toe We hanteren de minimale eisen en stellen extra eisen bij afwijkingen.	✓			
16	We ontwerpen nieuwe wijken vanaf de start toegankelijk We werken volgens geldende normen en richtlijnen.	✓			
17	We richten de openbare ruimte toegankelijk in We houden rekening met richtlijnen en de context van de wijk.	✓			
18	We stimuleren toegankelijkheid bij bestaande wooncomplexen We moedigen aanpassingen aan die toegankelijkheid verbeteren.		✓		
19	We maken gemeentelijk vastgoed toegankelijker Dit doen we bij nieuwbouw en renovatie.	✓			
20	We toetsen grote bouwplannen breder op toegankelijkheid We kijken verder dan alleen de minimale eisen.			✓	

Kernthema 4: Openbare ruimte

Nr	Actiepunten	Wat we doen en blijven doen	Start in 2026	Start in 2027	Start in 2028
21	We stimuleren toegankelijke evenementen Via de vergunningen en de evenementendesk worden organisatoren geïnformeerd over toegankelijkheidsmaatregelen.		✓		
22	We gebruiken culturele instellingen als inspiratie Goede voorbeelden helpen anderen op weg.	✓			
23	We maken stemmen toegankelijk voor iedereen Stemlokalen worden toegankelijker en bieden passende hulp.	✓			
24	We verbinden subsidies aan toegankelijkheid Gesubsidieerde activiteiten moeten toegankelijk zijn.		✓		
25	We verbinden vergunningen aan toegankelijkheid Evenementen moeten zoveel mogelijk toegankelijk zijn.				✓
26	We voeren de MKB toegankelijke route uit We maken zichtbaar wat toegankelijk is en ondernemers ontvangen passend advies.	✓			
27	We zetten mystery guests in Ervaringsdeskundigen toetsen evenementen en geven verbeterpunten.		✓		
28	We voeren een campagne voor toegankelijke paden We vragen aandacht voor het vrijhouden van looproutes.				✓
29	We onderzoeken meer (rolstoel)toegankelijke toiletten in de stad Daarnaast realiseren we ten minste twee extra toegankelijke toiletten.			✓	
30	We sturen met subsidies en vergunningen Medewerkers weten hoe zij toegankelijkheid meenemen bij subsidies en vergunningen			✓	

Kernthema 5: Zichtbaarheid en bewustwording

Nr	Actiepunten	Wat we doen en blijven doen	Start in 2026	Start in 2027	Start in 2028
31	We organiseren de Week van de Toegankelijkheid Samen met partners voeren we acties uit en delen informatie.	✓			
32	We geven structureel aandacht aan toegankelijkheid We gebruiken onze eigen communicatiekanalen.		✓		
33	We informeren over aangepast sportaanbod We delen informatie over Uniek Sporten in Alkmaar en omgeving.	✓			
34	We maken informatie over toegankelijke toiletten beter vindbaar Via InAlkmaar.nl en de Ongehinderd app.		✓		
35	We geven inzicht in toegankelijkheid Met de MKB Toegankelijke route en een digitale kaart			✓	
36	We verbeteren informatie op Alkmaar.nl en InAlkmaar.nl We maken duidelijk wat wel en niet toegankelijk is.				✓

Niets over ons zonder ons

Niet iedereen heeft ervaring met leven met een beperking. Daardoor is het soms moeilijk om te herkennen wanneer iets niet toegankelijk is en wat nodig is om dit te verbeteren. De gemeente vindt het daarom belangrijk om hier samen aandacht voor te hebben.

We betrekken mensen met ervaringskennis bij het maken van beleid en bij de uitvoering van activiteiten en dienstverlening. Dit doen we samen met onder andere de Wmo-raad en het Jongerenplatform Regio Alkmaar (JPRA), en in gesprek met belangenorganisaties. Waar nodig houden we enquêtes, wijkschouwen en meedenksessies. Ook zetten we ervaringsdeskundigen in bij verschillende maatschappelijke thema's.

Wat we doen en blijven doen:

De gemeente als verbindende schakel

Netwerken en initiatieven zijn plekken waar ervaringskennis samenkomt. Beleidsadviseurs zijn toegankelijk en zoeken actief de verbinding. Zij onderhouden contact met netwerken en initiatieven van ervaringsdeskundigen, zoals belangenverenigingen en themacafés.

Denk hierbij aan de Oogvereniging, Ouderenbond LSB0, het Parkinsoncafé, het autisminenetwerk, het NAH-café, Café Hoezo Anders en de Alzheimercafés. De gemeente ondersteunt deze initiatieven en verbindt waar dat nodig is. Zo gebruiken we ervaringskennis structureel bij beleid en uitvoering, halen we signalen op tijd op en maken we inclusieve keuzes.

Structurele advisering via Wmo-raad en JPRA

Via advies en samenwerking sluiten beleid en uitvoering beter aan op het dagelijks leven van mensen met een beperking. Dit gaat onder andere over mobiliteit, informatie, hulpmiddelen en de openbare ruimte. Zo past beleid beter bij de praktijk, ontstaan inclusieve oplossingen en groeit het vertrouwen en de betrokkenheid van inwoners.

Ervaringskennis: onmisbare perspectieven

In 2025 meldden zich meer dan 50 ervaringsdeskundigen om mee te denken over een toegankelijk en voor iedereen gastvrij Alkmaar. Deze groep biedt de mogelijkheid om beleid te toetsen, ideeën op te halen en wijkschouwen breder te organiseren.

Daarnaast doen we ons best om iedereen te bereiken. We betrekken ook moeilijk bereikbare en soms vergeten doelgroepen. Hun ervaringen nemen we mee in de beleidsontwikkeling, bijvoorbeeld bij participatietrajecten en crisisplannen. Zo stemmen we procedures en communicatie beter af op mensen met een beperking.

Waar we mee starten:

Inventarisatie toegankelijkheidsproblemen

We gaan de zelfscan VN-verdrag 'Ervaring' doen. Deze scan brengt in beeld in hoeverre inwoners met een beperking de gemeente als toegankelijk en inclusief ervaren. De scan laat de knelpunten zien en welke mensen hier last van hebben. Ook wordt duidelijk waar de dienstverlening vastloopt en hoe kleine aanpassingen een groot verschil kunnen maken. De uitkomsten geven concrete aanknopingspunten voor verbeteracties. Na een jaar herhalen we de zelfscan om te kijken wat er beter gaat en waar nog verdere verbetering nodig is.

Organisatie randvoorwaarden voor effectieve participatie

We werken aan een divers en representatief expertisenetwerk en kundige commissie Toegankelijkheid. Adviesorganen zoals de Wmo raad en JPRA, belangenorganisaties (VN ambassadeurs) en ervaringsdeskundigen werden al betrokken bij het opstellen van deze agenda. We vinden belangrijk dat adviesorganen vaker en breder kunnen nadenken en adviseren over de toegankelijkheid in onze gemeente. Dit vraagt om heldere processen, duidelijke verwachtingen en goed georganiseerde kennisdeling. We gaan deze nodige randvoorwaarden samen met ervaringsdeskundigen afstemmen en borgen. Dit vormt de basis voor het samenstellen van een expertisenetwerk.

Expertise netwerk

We zetten het expertise netwerk in voor participatievragen, enquêtes, het delen van ervaringen en wijkscouwen. We promoten het actief en houden het laagdrempelig om nieuwe ervaringsdeskundigen te laten aansluiten. We gaan hiervoor het nieuwe Participatieplatform van de gemeente Alkmaar gebruiken.

De basis op orde

Dit is de eerste toegankelijkheidsagenda van gemeente Alkmaar. Dat betekent niet dat we bij nul beginnen. Op verschillende onderdelen werken we al aan toegankelijkheid, zoals in onze dienstverlening, gebouwen en de openbare ruimte. Ook voeren we bestaande wetgeving uit en betrekken we ervaringsdeskundigen. Met de basis op orde leggen we nu een stevige fundering om toegankelijkheid stap voor stap verder te versterken en een goede, gezamenlijke start te maken.

Wat we doen en blijven doen:

Digitale toegankelijkheid op orde

Onze websites en apps zijn voor 98% toegankelijk en we werken toe naar 100%. De gemeentelijke website voldoet aan het Besluit digitale toegankelijkheid en is onder andere te gebruiken met voorleesfunctie, aanpasbaar contrast en teksten op B1 niveau.

Een dienstverlening voor iedereen toegankelijk

Steeds meer gemeentelijke producten zijn alleen digitaal beschikbaar, zoals een verhuizing doorgeven of een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) aanvragen. Inwoners die hierbij hulp nodig hebben, kunnen terecht bij de digihosts in de publiekshal van het Stadskantoor. Zij helpen inwoners die minder digitaal vaardig zijn bij het regelen van zaken met de overheid. Daarnaast kunnen inwoners met vragen over de digitale overheid terecht bij verschillende informatiepunten. Sinds 2026 zijn er ook wijkcontactpunten. Die zijn te vinden in verschillende wijkcentra en in de Bibliotheek. Daar kunnen inwoners makkelijk binnenlopen voor vragen en hulp bij (digitale) zaken. We ontwikkelen ook een digitale sociale kaart. Die helpt inwoners en professionals om passende hulp te vinden. Dit versterkt de samenwerking en draagt bij aan preventie en vroegsignalering.

Voor inwoners die gebruikmaken van fysieke dienstverlening zijn de loketten in het Stadskantoor drempelvrij en voorzien van een ringleiding (een hulpmiddel voor mensen met een hoorapparaat). Als een bezoek niet mogelijk is, bieden we voor sommige aanvragen een huisbezoek aan.

In 2025 hebben we publieksmedewerkers getraind in het werken met de Hidden Disabilities Sunflower keycord (HDS). Daardoor herkennen zij onzichtbare beperkingen beter en kunnen zij mensen passend helpen. Ook hebben we HDS-koorden uitgedeeld. Dit blijven we doen. We moedigen onze partners aan om ook met het koord te werken.

Om inwoners nog beter te helpen, volgen medewerkers trainingen. Het gaat bijvoorbeeld om digitale toegankelijkheid, dementievriendelijk werken en het herkennen van onzichtbare beperkingen. Zo vergroten we de kennis en deskundigheid van medewerkers.

Waar we mee starten:

Nulmeting: vertrekpunt voor borging

We gaan de zelfscans VN verdrag 'Ambitie', 'Beleid' en 'Organisatie' doen. Deze laten zien hoe toegankelijkheid is opgenomen in onze plannen, regels en manier van werken.

De scans maken duidelijk of onze ambities concreet zijn uitgewerkt en hoe besluiten tot stand komen. Ook laten ze zien waar samenwerking, sturing of kennis nog beter kan. De uitkomsten helpen om keuzes te maken, prioriteiten te stellen en gerichte acties te bepalen, bijvoorbeeld voor interne borging, samenwerking, training en sturing.

Stadhuis en Stadkantoor nog beter toegankelijk

Ervaringsdeskundigen gaan de fysieke toegankelijkheid van het Stadskantoor en het Stadhuis toetsen. Waar mogelijk pakken we voorgestelde verbeterpunten op.

Meer interne kennisdeling

Binnen de organisatie zorgen we voor betere informatievoorziening en kennisdeling, vergroten we de aandacht voor het onderwerp en versterken we de samenhang.

Samen werken aan toegankelijke oplossingen

Bij de gemeente Alkmaar kijken we bij plannen en projecten niet alleen naar techniek en gebouwen, maar ook naar mensen en hun behoeften. We hebben aandacht voor sociale aspecten, kwetsbare groepen en praktische toegankelijkheid, en we maken dit een vast onderdeel van ons werk. Bij het beoordelen van plannen signaleren we belemmeringen en zoeken we naar oplossingen. Zo maken we initiatieven uit de samenleving mogelijk en werken we samen aan een toegankelijker gemeente, stap voor stap.

Toegankelijker Raads- en commissievergadering

We onderzoeken hoe toegankelijk de raads- en commissievergaderingen zijn. We kijken naar: digitale toegankelijkheid (bijvoorbeeld de livestream en ondertiteling); fysieke toegankelijkheid (bijvoorbeeld de bereikbaarheid en toegankelijkheid van vergaderlocaties); de behoeften van mensen met een beperking en signalen uit de samenleving. Zo zien we waar inwoners nu nog drempels ervaren. Met de uitkomsten kunnen we vanaf 2029 gerichte verbeteringen doorvoeren. Dit is belangrijk voor een toegankelijk en transparant lokaal bestuur. Iedereen moet de besluitvorming zelfstandig kunnen volgen en de vergaderingen kunnen bijwonen. Ook inwoners met een beperking. Dit sluit aan bij de geldende wet- en regelgeving over (digitale) toegankelijkheid en gelijke toegang.

Toegankelijk (ver)bouwen

Bij nieuwbouw en verbouw willen we onze gemeente zo toegankelijk mogelijk inrichten. We doen dit binnen de wet- en regelgeving en samen met inwoners, ontwikkelaars en andere partners. Daarbij maken we steeds een zorgvuldige afweging tussen maatschappelijke ambities, wat financieel haalbaar is en de ruimtelijke kwaliteit. Niet alles wat wenselijk is, kan meteen. Maar waar het kan, nemen we toegankelijkheid vanaf het begin mee als belangrijk uitgangspunt.

Wat we doen en blijven doen:

Het Besluit Bouwwerken Leefomgeving (Bbl) als ondergrens

Bij nieuwbouw en verbouw wordt getoetst aan het Besluit Bouwwerken Leefomgeving (Bbl). Dit besluit bevat de landelijke regels en voorschriften voor bouwwerken in de fysieke leefomgeving. Voor toegankelijkheid geeft het Bbl aan welke minimale eisen een bouwwerk moet voldoen om voor iedereen goed bruikbaar te zijn. Bij een vergunningaanvraag voor bouw of verbouw wordt aan deze voorschriften getoetst. Een vergunning kan, wat toegankelijkheid betreft, worden verleend wanneer uit tekeningen en berekeningen blijkt dat aan deze voorschriften wordt voldaan. Wanneer een bouwplan past binnen kaders is toevoegen van extra gemeentelijke eisen boven op de landelijke regelgeving uit het Bbl doorgaans niet eenvoudig te realiseren.

Kaders bij gebiedsontwikkeling

Bij het ontwikkelen van gebieden wordt toegankelijkheid vanaf de planvorming meegenomen, bijvoorbeeld bij plannen voor de inrichting en het uiterlijk van de omgeving. We volgen daarbij de landelijke regels en, waar mogelijk, de uitgangspunten van inclusief ontwerpen. Wat uiteindelijk mogelijk is, hangt af van de haalbaarheid en de samenwerking met marktpartijen.

Toegankelijk ontwerpen door landschapsarchitecten

Onze landschapsarchitecten houden altijd rekening met toegankelijkheid: zij passen bij het ontwerp van de openbare ruimte de uitgangspunten van toegankelijkheid toe. Denk aan logische looproutes, beperkte hoogteverschillen en goed begaanbare materialen. Zij werken binnen geldende normen en richtlijnen, zoals de CROW richtlijnen voor de inrichting van de openbare ruimte.

Toegankelijk inrichten van de openbare ruimte

Bij (her)inrichting van de openbare ruimte wordt toegankelijkheid standaard meegenomen, bijvoorbeeld bij trottoirs, oversteekplaatsen en verblijfsplekken. Daarbij sluiten we aan bij landelijke richtlijnen en houden we rekening met de specifieke context van de wijk of het gebied.

Aanpassingen wooncomplexen

Bij bestaande wooncomplexen zijn aanpassingen voor betere toegankelijkheid niet altijd vanzelfsprekend. Zij zijn vaak afhankelijk van wie eigenaar is, of er geld beschikbaar is en of eigenaren of VvE's willen meewerken. De gemeente stimuleert waar mogelijk verbeteringen, bijvoorbeeld door hierover in gesprek te gaan, maar kan deze niet altijd afdwingen.

Eigen vastgoed

Voor gemeentelijk vastgoed heeft de gemeente een voorbeeldfunctie. Bij nieuwbouw en renovatie van eigen gebouwen wordt actief gekeken naar het verbeteren van toegankelijkheid volgens het bouwbesluit, binnen de beschikbare middelen en technische mogelijkheden.

Waar we mee starten:

Plannen op toegankelijkheid breder toetsen

Bij grote bouw- en ontwikkelprojecten maken we duidelijke afspraken om toegankelijkheid passend te borgen. Door plannen vroeg te toetsen met ervaringsdeskundigen zorgen we voor betere keuzes. De commissie Toegankelijkheid wordt hierbij betrokken.

Openbare ruimte: een (gast)vrije gemeente

Gastvrij voor bezoekers en vrijheid voor inwoners. Iedereen doet mee: van inwoners en ondernemers tot evenementenorganisatoren, de culturele sector en verenigingen. Samen, ieder met zijn eigen bijdrage, maken we dit mogelijk.

Wat we doen en blijven doen:

Informatie bij vergunningen & de evenementendesk

Via de vergunningprocedure en de evenementendesk geven wij organisatoren uitleg en advies over hoe zij hun evenement toegankelijk kunnen maken. We wijzen initiatiefnemers nadrukkelijk op het belang van toegankelijkheid en de sleutelrol die zij daarin hebben: als organisatoren bepalen ze in hoge mate of een evenement inclusief en gastvrij is voor iedereen. In de vergunningsaanvraag vragen we organisatoren daarom duidelijk te beschrijven welke maatregelen zij nemen om de toegankelijkheid te waarborgen.

Culturele instellingen

Veel culturele instellingen in Alkmaar hanteren de Code Diversiteit & Inclusie, waarin toegankelijkheid is opgenomen. Deze code helpt organisaties om inclusiever te werken en benadrukt dat cultuur voor iedereen toegankelijk moet zijn. Zij lopen daarmee regelmatig voorop en bieden inspirerende voorbeelden van hoe cultuur toegankelijker kan worden. Deze voorbeelden gebruiken we om andere organisaties en ondernemers te stimuleren en mee te nemen.

Toegankelijkheid verkiezingen

De meeste stemlokalen zijn fysiek toegankelijk en kiezers kunnen gebruikmaken van hulpmiddelen voor specifieke beperkingen. In de informatie over stemlocaties wordt standaard aangegeven in hoeverre het stemlokaal toegankelijk is. Vanaf de verkiezingen in november 2025 krijgen stembureauleden informatie en training over het initiatief *Hidden Disabilities Sunflower*, om beter om in te kunnen spelen op de behoeften van kiezers met onzichtbare beperkingen en passende ondersteuning kunnen bieden.

Subsidies

In de subsidievoorwaarden staat dat organisaties en activiteiten toegankelijk zijn. Dit moet ervoor zorgen dat organisaties die subsidie ontvangen structureel aandacht besteden aan toegankelijkheid en dat publiek gefinancierde activiteiten beter toegankelijk zijn voor iedereen.

MKB Toegankelijke route

We gaan verder met de MKB toegankelijke route. De MKB Toegankelijke Route maakt niet alleen zichtbaar wat toegankelijk is, het helpt locaties stap voor stap toegankelijker te maken. Deelnemers krijgen passend en praktisch informatie, heldere en uitvoerbare adviezen gericht op praktische oplossingen. Het gaat om kleine en grotere maatregelen die de toegankelijkheid direct verbeteren. Dit helpt ondernemers en organisaties om gericht aan de slag te gaan.

Waar we mee starten:

Toetsen toegankelijkheid bij afgeven vergunning

Bij het verlenen van vergunningen letten we op toegankelijkheid. We streven ernaar dat geen enkel evenement ontoegankelijk is. Daarom wegen we vanaf 2027 toegankelijkheid standaard

mee. We willen dat elk evenement voor iedereen toegankelijk is. Organisatoren moeten daarom laten zien welke maatregelen zij nemen om drempels weg te nemen. Waar nodig maken we extra afspraken en leggen we aanvullende voorwaarden vast in de vergunning.

Mystery Guests

Ervaringsdeskundigen bezoeken als Mystery Guest diverse evenementen en beoordelen deze op toegankelijkheid en gastvrijheid. Op basis van hun ervaringen brengen zij concrete verbeterpunten en adviezen uit, waarmee organisatoren evenementen stap voor stap toegankelijker kunnen maken voor iedereen.

Toegankelijke paden

Met gerichte campagnes vergroten we het bewustzijn bij bewoners, ondernemers en bezoekers over het belang van het vrijhouden van paden en in het bijzonder de blinde geleidelijnen. Zo dragen we bij aan een veilige, zelfstandige en toegankelijke openbare ruimte voor iedereen.

Toiletten

We onderzoeken hoe het aanbod aan toegankelijke toiletten in de binnenstad - en ook in de wijken en dorpen - kan worden vergroot. Dit is nodig, omdat het huidige aantal (rolstoel) toegankelijke toiletten onvoldoende is. De aanwezigheid van voldoende (rolstoel) toegankelijke toiletten zorgt voor meer bewegingsvrijheid van inwoners en bezoekers, een veiliger gevoel en bevordert het deelnemen aan het openbare leven. We streven het aantal (rolstoel)toegankelijke toiletten uit te breiden met als eerste doel minimaal twee extra beschikbare toiletten per jaar vanaf 2027.

Sturen met subsidies en vergunningen

We brengen in beeld in hoeverre gemeentelijk gesubsidieerde voorzieningen en activiteiten toegankelijk zijn en waar verbetering mogelijk is. Medewerkers leren hoe zij toegankelijkheid kunnen meenemen bij het verlenen van subsidies en vergunningen. Zo sturen we actief op een toegankelijke stad voor iedereen.

Zichtbaarheid en bewustwording

Kennis en bewustwording over toegankelijkheid dragen bij aan een weerbare samenleving. Voor veel mensen is meedoen vanzelfsprekend. Voor anderen is dat niet zo. De gemeente kan niet alles zelf aanpassen of verplichten: er is ook inzet nodig van ondernemers, organisaties en inwoners. Door kennis en bewustwording te vergroten, kunnen we samen bijdragen aan een inclusiever Alkmaar. Dit is nodig om samen concrete verbeteringen te maken. Door zichtbaarheid en transparantie rondom dit thema voelen inwoners die baat hebben bij onze inzet op toegankelijkheid zich gezien en gehoord. Daar gaan we voor.

Wat we doen en blijven doen:

Week van de Toegankelijkheid

De Week van de Toegankelijkheid is een jaarlijkse landelijke week met elk jaar een ander thema. In deze week besteden we extra aandacht aan toegankelijkheid en drempels die mensen tegenkomen. Sinds 2025 doen we in Alkmaar ook mee, samen met partners, inwoners en ervaringsdeskundigen, met activiteiten en duidelijke informatie. Zo zorgen we voor meer begrip en betrokkenheid en laten we zien dat iedereen moet kunnen meedoen. We blijven dit doen, in 2026 onder het thema Toegankelijke zorg.

5

Zichtbaarheid via eigen kanalen

We communiceren actief over trainingen en initiatieven, zoals dementievriendelijk werken en de Hidden Disabilities Sunflower keycord voor mensen met onzichtbare beperkingen. Daarnaast delen we aankondigingen en positieve voorbeelden van verbeteringen op het gebied van toegankelijkheid. Zo laten we zien dat toegankelijkheid vaak begint met kleine, praktische stappen die organisaties en ondernemers kunnen zetten, zonder grote investeringen. Dit helpt om toegankelijkheid begrijpelijk en haalbaar te maken, draagt bij aan een gastvrije omgeving voor iedereen en vergroot het bewustzijn rondom het onderwerp.

Uniek sporten

Via het landelijke platform Uniek Sporten maken we aangepast sport- en beweegaanbod in Alkmaar en omgeving zichtbaar en vindbaar. Alkmaarse inwoners vinden op dit sportplatform passend lokaal aanbod, informatie en ondersteuning om in beweging te komen.

Beschikbare toiletten

In Alkmaar kun je op meerdere plekken informatie vinden over (rolstoel)toegankelijke toiletten. Op [inAlkmaar.nl](https://inalkmaar.nl) staat een overzicht van openbare toiletten in en rond de binnenstad. Ook is er een pagina over toegankelijkheid. Daar staat een lijst met rolstoeltoegankelijke locaties met een toilet, zoals culturele instellingen, winkels en gemeentelijke gebouwen. In de Ongehinderd-app en op de website van Ongehinderd vind je ook informatie over de toegankelijkheid van locaties, waaronder toiletten. Deze informatie is gebaseerd op ervaringen van bezoekers. De gemeente Alkmaar verwijst naar Ongehinderd als hulpmiddel voor inwoners.

Waar we mee starten:

Inzicht in wat toegankelijk is

Dit helpt inwoners om goed geïnformeerd gebruik te maken van Alkmaarse voorzieningen. In 2025, samen met MKB-Nederland en Ongehinderd, startte Alkmaar de ontwikkeling van de MKB Toegankelijke Route. Zo blijven we zichtbaar maken wat toegankelijk is. Ook werken we aan een digitale kaart waarin toegankelijkheid zichtbaar wordt.

Vindbaarheid van de informatie

Informatie over toegankelijkheid is ook te vinden op [Alkmaar.nl](https://alkmaar.nl). Hier bieden we praktische basisinformatie voor inwoners en bezoekers. De nu nog beperkt informatie komt uitgebreider op alkmaar.nl.

Op inalkmaar.nl doen we dit ook voor bezoekers. Dit maakt het voor iedereen makkelijker om mee te doen en zich welkom te voelen in Alkmaar.

Monitoring

We voeren verschillende Zelfscans VN-verdrag uit. Dit doen we op verschillende momenten:

- de ambitiescan: een keer per raadsperiode.
- de beleidsscan: tweemaal tijdens looptijd van deze agenda om de samenhang te bewaken.
- de organisatiescan: tweemaal tijdens de looptijd van deze agenda om de uitvoerbaarheid te toetsen.
- de ervaringsscan: regelmatig om inzichten uit de praktijk structureel te benutten.

Samen ondersteunen deze scans een lerende en realistische uitvoering van de toegankelijkheidsagenda.

Borging, financiën en evaluatie

Borging en financiën

Deze agenda heeft als doel om zoveel mogelijk te borgen binnen bestaand beleid. Ook financieel. Wanneer apart budget nodig is voor eenmalige (grote) investering zoeken we eerst naar bestaande middelen en anders leggen we de vraag voor aan de gemeenteraad. Vanuit de unit vitaliteit is een budget van €50.000 per jaar beschikbaar voor communicatie, bewustwording en het aanjagen van initiatieven.

Evaluatie

Eind 2028 vindt een evaluatie plaats, deze dient als basis voor de tweede agenda, die samen met ervaringsdeskundigen en relevante vakgroepen wordt opgesteld. Zo bouwen we voort op wat werkt en blijven we leren en verbeteren. Samen met inwoners, ervaringsdeskundigen en partners werken we aan een gemeente waarin toegankelijkheid vanzelfsprekend is.

Waarom is Toegankelijkheid belangrijk:

Wettelijke kaders en uitgangspunten

Toegankelijkheid is een recht

Dit recht is vastgelegd in nationale en internationale wet- en regelgeving, met het VN verdrag Handicap als belangrijkste kader. Dit verdrag verplicht overheden om te zorgen voor gelijke toegang tot de fysieke leefomgeving, informatie, dienstverlening en maatschappelijke deelname.

Daarnaast zijn onder meer artikel 1 van de Grondwet, de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte en de Wet digitale overheid van toepassing. Deze kaders maken duidelijk dat uitsluiting niet is toegestaan en dat overheden actief moeten werken aan toegankelijkheid en gelijke behandeling.

De Wgbh/cz verplicht overheden en organisaties om discriminatie van mensen met een beperking te voorkomen, redelijke aanpassingen te doen en stap voor stap toe te werken naar algemene toegankelijkheid van beleid, voorzieningen en dienstverlening. Mensen met én zonder beperking moeten gelijke toegang hebben tot informatie en diensten en moeten kunnen deelnemen aan het politieke proces.

De gemeente Alkmaar voelt ook een duidelijke maatschappelijke verantwoordelijkheid. Toegankelijkheid wordt soms gezien als subjectief of als extra inspanning. Door helder te benoemen wat toegankelijkheid inhoudt, maken we het concreet, bespreekbaar en toepasbaar.

Wat verstaan we onder Toegankelijkheid

Toegankelijkheid betekent dat iedereen, ongeacht beperking, chronische ziekte, leeftijd of tijdelijke kwetsbaarheid, volwaardig moet kunnen deelnemen aan de samenleving. Dit gaat over fysieke toegankelijkheid van gebouwen en openbare ruimte, digitale toegankelijkheid van websites en dienstverlening, en sociale toegankelijkheid in houding en communicatie.

Beperkingen ontstaan niet alleen door persoonlijke omstandigheden, maar ook door de inrichting van de omgeving. Wanneer die omgeving niet toegankelijk is, leidt dat tot uitsluiting. Door drempels weg te nemen, vergroten we zelfstandigheid, veiligheid en gelijkwaardigheid.

Gevolgen van ontoegankelijkheid

Ontoegankelijkheid heeft grote impact op mensen én op de samenleving. Mensen kunnen minder zelfstandig functioneren, raken afhankelijk van anderen of worden uitgesloten van voorzieningen. Dit kan leiden tot stress, sociaal isolement en een verminderd gevoel van veiligheid en eigenwaarde.

Ook maatschappelijk gezien heeft ontoegankelijkheid gevolgen: talent blijft onbenut en voorzieningen worden minder effectief gebruikt. Investeren in toegankelijkheid is daarom niet alleen rechtvaardig, maar ook maatschappelijk en economisch verstandig.

Onze rol & aanpak:

De Alkmaar manier

Mensgerichte aanpak

Het beleidskader *Diversiteit en Inclusie – Victorie danken wij aan mensen* richt zich op een rechtvaardig, verbonden en inclusief Alkmaar, waarin iedereen kan meedoen. Toegankelijkheid is daarbij een essentiële randvoorwaarde.

Wij kijken altijd naar de mens, met vertrouwen in inwoners en oog voor verschillen. Tegelijk pakken we belemmerende regels, structuren en fysieke of digitale drempels aan die ongelijkheid in stand houden. Ervaringsdeskundigheid is een vast onderdeel van onze werkwijze. Het uitgangspunt daarbij is: *niets over ons, zonder ons*.

Samenhangende aanpak

Toegankelijkheid raakt veel beleidsterreinen, zoals wonen, zorg, mobiliteit, dienstverlening, cultuur en veiligheid. Daarom werken we integraal en nauw samen met collega's en partners uit verschillende vakgebieden. Zo zorgen we ervoor dat toegankelijkheid niet los wordt aangepakt, maar onderdeel is van alles wat we doen. Zodat maatregelen elkaar versterken en bijdragen aan een toegankelijke gemeente voor iedereen.

Inzet en rollen van de gemeente

Afhankelijk van wat nodig is om toegankelijkheid te versterken, vervult de gemeente verschillende rollen:

- **Normstellend** – Toegankelijkheid is de norm. We maken duidelijk wat we van onszelf en van partners verwachten en dragen dit uit in beleid en communicatie.
- **Kennisdelend en ondersteunend** – We benutten en versterken de waardevolle kennis en ervaring van inwoners en organisaties door kennisdeling te faciliteren, initiatieven te ondersteunen en netwerken te versterken.
- **Verbindend** – We verbinden ervaringsdeskundigen, organisaties, ondernemers en interne beleidsvelden met elkaar en stimuleren samenwerking.
- **Initiërend en aanjagend** – Waar toegankelijkheid nog niet vanzelfsprekend is, nemen we het initiatief en jagen we verbeteringen aan.
- **Lerend en experimenterend** – We experimenteren met nieuwe aanpakken, bouwen voort op wat werkt en sturen bij waar nodig.

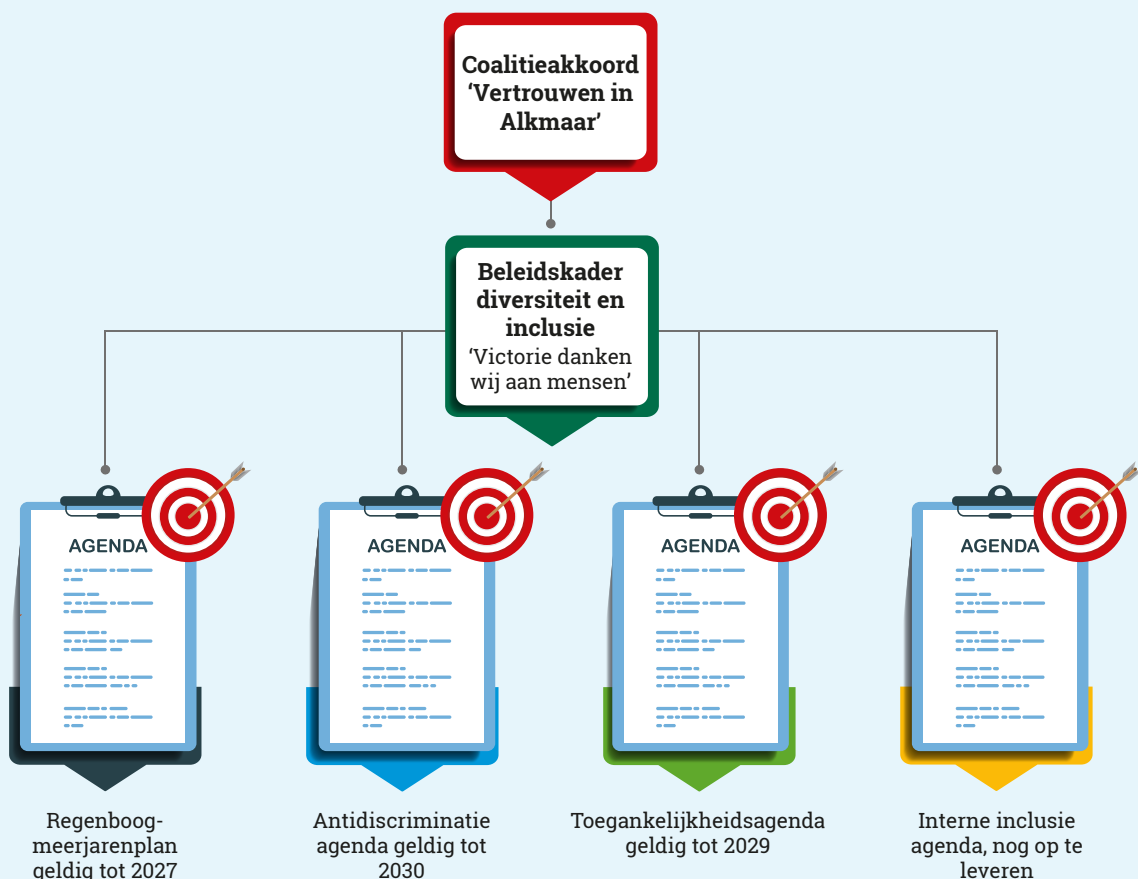
Beleidskader diversiteit & inclusie 2025 - 2029

‘Victorie danken wij aan mensen’

De ambities en ontwikkellijnen uit de diversiteit en inclusieagenda

Deze uitvoeringsagenda gaat over ambitie 1, ontwikkellijn 2
‘Toegankelijkheid VN-verdrag handicap. De ambities en ontwikkellijnen uit het beleidskader diversiteit 2025 - 2029 en inclusie zijn als volgt:

1. **Ambitie: ‘Een gelijkwaardig en rechtvaardig Alkmaar’**
Ontwikkellijn: Preventie en bestrijding van discriminatie
Ontwikkellijn: Toegankelijkheid VN-verdrag handicap
2. Ambitie: ‘Prettig samenleven in verscheidenheid’
Ontwikkellijn: Ontmoeting, dialoog en verbinding
Ontwikkellijn: Samen werken in verscheidenheid
Ontwikkellijn: Inclusie in het verenigingsleven
3. Ambitie: ‘Alkmaar trotse Regenbooggemeente’
Ontwikkellijn: Alkmaar als stabiele, kleurrijke omgeving
4. Ambitie: ‘Gemeente Alkmaar als inclusieve organisatie voor medewerkers en inwoners’
Ontwikkellijn: Inclusie op orde

Colofon

Fotografie en vormgeving:

Fotografie: Allard Kaai / Rick Akkerman fotografie / fotostudio Wick Natzijs / Stock

Grafisch ontwerpbureau: Delta3